

Орденоносній Радянській Україні — 40 років!

Трудящі нашої країни і всього світу відзначають знаменну подію в історії людства — 40-річчя з дня народження нового соціалістичного суспільства, нової держави, створеної на уламках царської Росії в результаті перемоги Великого Жовтня.

Жовтнева соціалістична революція перемогла під прапором марксизму-ленінізму. Керівною і спрямовуючою силою, політичним вождем трудящих мас в їх боротьбі за встановлення радянської влади була створена великим Леніним Комуністична партія.

Розпочата в Петрограді Жовтнева революція швидко поширилась і протягом кількох тижнів перемогла майже в усій країні. Це був, за оцінкою Леніна, триумфальний похід Радянської влади. Пліч-о-пліч з російськими робітниками і селянами в ній брали активну участь трудящі всіх народів Росії.

З радістю зустрів український народ звістку про перемогу Жовтневої соціалістичної революції у Петрограді. Гаряче вітаючи II з'їзд Рад, трудящі України вимагали переходу влади на місцях до Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів, здійснення ленінських декретів про мир і про землю.

Робітники Донбасу, Харкова, Києва, Катеринослава та інших промислових центрів України розгромили збройні сили Тимчасового уряду і проголосили Радянську владу. Великий вклад у справу перемоги соціалістичної революції на Україні внесли київські робітники. Героїчні подвиги арсенальців, робітників теперішньої «Ленінської кузні», революційних солдатів 3-го авіапарку є славною сторінкою літопису боротьби за перемогу Жовтня.

Боротьба трудящих мас за перемогу Радянської влади на Україні мала дуже гострий характер. Встановленню влади Рад на Україні шалений опір чинили білогвардійщина, українські буржуазні націоналісти на чолі з контрреволюційною Центральною радою, яка після розгрому робітниками і солдатами збройних сил Тимчасового уряду підступно захопила владу. Трудящі України рішуче виступили проти Центральної ради за негайне встановлення влади Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів.

Перший Всеукраїнський з'їзд Рад, який відбувся в Харкові 24—25 грудня 1917 р., проголосив Україну Республікою Рад. З'їзд висловив непохитну волю українського народу бути у вічній дружбі з російським народом. З'їзд обрав Центральний Виконавчий комітет Рад, утворив перший радянський уряд України — Народний Секретаріат. З'їзд поширив на Україну ленінські декрети про мир, про землю і урочисто заявив про встановлення нерушимого союзу Радянської України з Радянською Росією.

Після першого Всеукраїнського з'їзду Рад боротьба за перемогу соціалістичної революції на Україні вступила у вирішальну фазу. Трудящі України під керівництвом більшовиків і за допомогою російського народу протягом двох місяців вели запеклу боротьбу проти Центральної

ради. 26 січня 1918 р. збройний опір Центральної ради було зламано, революційні війська визволили Київ. Радянська влада перемогла в усій Україні.

В період своєї упертої боротьби проти контрреволюції за владу Рад робітники і селяни України спирались на допомогу і підтримку великого російського народу, пам'ятаючи вказівку В. І. Леніна про те, що тільки... «при єдиній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдності про неї не може бути й мови»¹.

Створення Української Радянської Соціалістичної Республіки було торжеством ленінської теорії соціалістичної революції і ленінської національної політики більшовицької партії.

В огні громадянської війни ще більше зміцніла дружба російського, українського і всіх народів нашої Батьківщини. Незмірно зріс авторитет більшовицької партії у найширших народних масах.

Після переможного закінчення громадянської війни наша країна повернулася до мирного господарського будівництва. Перед Комуністичною партією, робітничим класом і трудовим селянством постало історичного значення завдання — збудувати перше в світі соціалістичне суспільство.

Росія в той час була відсталою селянською країною. Незважаючи на те, що вона займала перше місце в світі за територією і третє місце за кількістю населення, мала колосальні природні багатства, вона в 1913 р. давала лише 2,8% світової промислової продукції. Чотирирічна імперіалістична і трирічна громадянська війна привели народне господарство країни до стану цілковитого розвалу і занепаду. Досить сказати, що в 1920 р., наприклад, було виплавлено тільки 200 тис. тонн чавуну, тобто приблизно стільки, скільки його вироблялося в 1718 р. за часів Петра І. Тепер така кількість сталі виробляється у нас менше ніж за два дні. Сумну картину являв тоді наш Київ. Промисловість міста була зруйнована, міське господарство вкрай занепало, вищі навчальні заклади, театри були закриті. Значно зменшилась кількість населення міста. Скрізь були розруха, спустошення.

Незважаючи на величезні труднощі, радянський народ, тісно згуртувавшись навколо Комуністичної партії, сміливо пішов незвіданими шляхами до створення нового життя. Волею партії, зусиллями радянського народу в небувало короткі строки наша Батьківщина з відсталої аграрної країни перетворилась у могутню індустріально-колгоспну соціалістичну державу. Було збудовано тисячі нових заводів, фабрик, електростанцій, культурних закладів, виникли десятки нових міст і селищ. За роки довоєнних п'ятирічок наша країна в економічному розвитку пройшла такий шлях, на здійснення якого капіталістичним країнам потрібно було 100 років.

За сорок років наша країна під керівництвом Комуністичної партії стала однією з найбільш економічно розвинутих держав. У світовому промисловому виробництві частка Радянського Союзу підвищилась з 2—3% у 1917 р. приблизно до 20%. СРСР за обсягом промислової продукції вийшов на перше місце в Європі і на друге — в світі.

В 1957 р. промислова продукція СРСР порівняно з дореволюційним часом збільшилась у 33 рази, а виробництво засобів виробництва — в 74 рази. Особливо швидкими темпами розвивається радянська машинобудівна і металообробна промисловість, обсяг продукції якої зростає в цьому році порівняно з 1913 р. у 200 раз.

¹ В. І. Ленін, Твори, т. 20, стор. 14.

На небувалий рівень піднялась економіка нашої орденоносної Української республіки. Люди старшого покоління пам'ятають, чим була Україна до революції. Характерною особливістю її економіки була повна залежність від іноземного капіталу. Третина металургійних заводів і половина всього вуглевидобутку були в руках іноземців.

Тепер Радянська Україна — високорозвинена індустріально-колгоспна республіка. В 1956 р. на Україні вироблено промислової продукції у 18 разів більше, ніж у 1913 р. Зараз на Україні за 20 днів виробляється стільки промислової продукції, скільки її було випущено за весь 1913 р.

Один тільки Сталінський економічний район за рік дає 81 млн. тонн вугілля, в той час як уся Франція дає лише 57, Японія — 42, Бельгія — 29 млн. тонн. Цей економічний район виробляє чавуну, сталі і вугілля більше, ніж 20 латиноамериканських країн разом узяті.

На Україні вирости нові галузі промисловості: кольорова металургія, верстатобудування, тракторобудування, приладобудування, хімічне, енергетичне машинобудування, газова промисловість тощо. Уся наша республіка вкрилася новими містами, робітничими селищами, шахтами, заводами, електростанціями.

Шахтарі, металурги, машинобудівники, будівельники, всі трудящі України, натхненні історичними рішеннями XX з'їзду КПРС, проявляють трудовий героїзм у боротьбі за успішне здійснення величних завдань шостої п'ятирічки.

Високими темпами розвивається легка і харчова промисловість України: в 1956 р. в республіці вироблено цукру в 2,5 раза більше, ніж його виробляла вся дореволюційна Росія. Зараз на Україні виробляється бурякового цукру в 1,5 раза більше, ніж в США, і майже стільки, скільки в Англії, Франції і Італії разом узятих.

Найскладнішим завданням Радянської влади було соціалістичне перетворення сільського господарства.

Неухильний розвиток важкої індустрії дозволив озброїти сільське господарство найновішою технікою. Тепер на полях України працюють понад 237 тис. тракторів, понад 75 тисяч різних комбайнів, сотні тисяч інших машин. З такою могутньою технікою вступило сільське господарство України в 1957 рік.

На честь сорокових роковин Жовтня працівники сільського господарства республіки достроково виконали план заготівель і закупок хліба, м'яса, молока, буряків і інших сільськогосподарських продуктів.

Спираючись на досвід і досягнення в розвитку сільського господарства в нашій країні, Комуністична партія висунула завдання — в найближчі роки наздогнати США по виробництву молока, масла і м'яса на душу населення. Цей заклик викликав могутню хвилю творчої енергії мільйонів. Нема і найменшого сумніву, що поставлене завдання буде в найкоротший строк виконане.

Перед сільським господарством стоять завдання дальшого освоєння цілинних і перелогових земель, розширення посівних площ, піднесення культури землеробства і збільшення врожайності, збільшення поголів'я худоби і її продуктивності, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості сільськогосподарської продукції, широкого застосування комплексної механізації. Треба в найкоротший строк ліквідувати відставання окремих колгоспів, МТС, районів, підняти їх до рівня передових господарств.

Велика Жовтнева соціалістична революція дала трудящим не тільки політичні права, а й матеріальні блага. Соціалістична держава назавжди ліквідувала безробіття — це найтяжче лихо капіталізму, вона не

тільки проголосила, а й здійснила право громадян на працю, освіту, відпочинок і забезпечення в старості.

Реальна заробітна плата робітників і службовців безперервно зростає. В 1956 р. реальна заробітна плата робітників і службовців в СРСР підвищилась проти 1940 р. на 82 %, в тому числі робітників промисловості — на 95 %. Значно збільшилися доходи трудящих селян. На Україні, наприклад, тільки в 1956 р. грошові доходи колгоспників перевищили майже в чотири рази рівень 1940 р. Доходи понад половини колгоспів республіки перевищують тепер мільйон карбованців на рік.

На виконання рішень XX з'їзду КПРС Комуністична партія і Радянський уряд здійснили ряд заходів по дальшому підвищенню добробуту радянських людей. Скорочено робочий день у передвихідні і передсвяткові дні. Встановлено шестигдинний робочий день для підлітків віком від 16 до 18 років, збільшено тривалість відпусток для жінок по вагітності і родах. Підвищено заробітну плату низькооплачуваним робітникам і службовцям. Значно збільшено державні пенсії по старості й інвалідності. Скасовано плату за навчання в середніх школах і вищих учбових закладах. Запроваджено шестигдинний робочий день для гірників провідних професій, зайнятих на підземних роботах, і розпочато поступовий перехід на семигодинний робочий день для всіх робітників і службовців. Докорінно покращало медичне обслуговування населення. Для забезпечення трудящих безкоштовною і загальнодоступною медичною допомогою треба було рішуче перебудувати всю систему підготовки медичних кадрів і в першу чергу лікарських.

У дореволюційній Росії було 23 тисячі лікарів. Зараз в СРСР є 346 тисяч лікарів — на 125 тисяч більше, ніж в США. Вищих учбових медичних закладів було 16, а тепер є 79 медичних і фармацевтичних вузів і 11 інститутів удосконалення лікарів.

В результаті проведених заходів Радянський Союз зайняв по підготовці медичних кадрів перше місце в світі. Набагато зросла в нашій країні кількість медичних закладів, в сім разів у порівнянні з 1913 р. збільшилась кількість лікарняних ліжок.

Разом з підвищенням матеріального добробуту радянського народу значно зріс і культурний рівень трудящих нашої країни.

У нашій країні здійснено культурну революцію. Пишно розквітла культура всіх братніх радянських народів — соціалістична змістом, національна формою, виросла нова, справді народна інтелігенція.

До революції 75 % населення України було неписьменним. До 1940 р. неписьменність в республіці була повністю ліквідована. В минулому році на Україні здобуло середню освіту 349 тисяч чоловік, а у Франції — лише 41 тисяча. В 138 вузах республіки навчаються понад 346 тис. студентів. У народному господарстві працює понад 1 млн. 150 тис. спеціалістів з вищою і середньою спеціальною освітою.

Небувалою розквіту досягла радянська наука. Радянським вченим належить провідна роль у багатьох відкриттях і винаходах світового значення. В СРСР працює перша в світі атомна електростанція, провадиться будівництво нових, ще потужніших атомних електростанцій. Збудовано найбільший у світі прискорювач часток — синхрофазотрон. Величезним успіхом радянської науки і техніки є створення міжконтинентальних балістичних ракет і запуск перших в світі штучних супутників Землі.

Значний вклад у розвиток вітчизняної науки вносять і вчені України. В республіці створено Академію наук, Академію архітектури і будівництва, Академію сільськогосподарських наук і багато інших науково-

дослідних закладів, в яких працює близько 32 тисяч науковців — втриє більше, ніж до революції у всій царській Росії.

Ще під час громадянської війни було засновано Академію наук УРСР. За час свого існування науковий колектив Академії наук пройшов великий шлях творчої роботи. Зараз у складі Академії наук Української РСР є понад 50 науково-дослідних установ.

По шляху піднесення і розквіту ідуть радянська література і мистецтво, які відображають багате духовне обличчя радянської людини — будівника комунізму, відіграють важливу роль у комуністичному вихованні трудящих. Наша творча інтелігенція — письменники, композитори, артисти, художники — користується в народі високою повагою, вона служить народові, розвиває і збагачує нашу культуру.

Важливою віхою в боротьбі за дальший розквіт економіки і культури СРСР є XX з'їзд КПРС, який озброїв радянських людей конкретною програмою комуністичного будівництва. Робітничий клас, колгоспне селянство, радянська інтелігенція невтомно працюють над здійсненням цієї величної програми.

Могутня країна Рад очолює боротьбу всіх народів світу за мир, за мирне співіснування, зміцнення економічних і культурних зв'язків між усіма країнами.

В боротьбі за мир і безпеку всіх народів активну участь бере український народ. Завдяки перемозі Великого Жовтня Радянська Україна об'єднала в своєму складі всі споконвічні українські землі, стала суверенною державою і вийшла на міжнародну арену. Твердо звучить голос України на захист миру і міжнародного співробітництва в Організації Об'єднаних націй. Україна представлена в більшості міжнародних організацій, ростуть і міцніють її економічні і культурні зв'язки з іншими країнами.

Історичні успіхи, завойовані українським народом за 40 років Радянської влади, є результатом постійної взаємодопомоги всіх братніх народів нашої країни, повсякденного піклування Центрального Комітету КПРС і Уряду СРСР про всебічний розвиток економіки і культури всіх народів великого Союзу Рад. Верховна Рада СРСР високо оцінила трудовий героїзм українського народу, його досягнення в розвитку економіки і культури, нагородивши Українську РСР орденом Леніна.

Натхненником і організатором величезних перемог українського народу, як і всіх народів нашої соціалістичної Батьківщини, є славна Комуністична партія Радянського Союзу, створена і вихована великим Леніним. Велика роль на протязі усієї історії Радянської України належить Комуністичній партії України — складовій і невід'ємній частині КПРС.

В дружній сім'ї радянських республік Українська Радянська Соціалістична Республіка вступає в п'яте десятиріччя свого існування сповнена творчих сил, впевнена в дальшому розвитку її економіки і культури. З твердою переконаністю і глибокою вірою в своє майбутнє 42-мільйонний український народ під прапором Леніна, під керівництвом Комуністичної партії, пліч-о-пліч з усіма братніми радянськими народами твердо крокує вперед, до перемоги комунізму.